

Norras synpunkter på underlagsrapport 1, inom nationellt skogsprogram – Tillväxt, mångbruk, värdeskapande av skogen som resurs.

Norra har beretts möjlighet att lämna synpunkter på underlagsrapporterna från de fyra arbetsgrupperna i arbetet med ett nationellt skogsprogram för Sverige. Norra ser positivt på ett svenskt skogsprogram och anser att arbetsgrupperna generellt har gjort ett mycket bra jobb som kan bidra till att nå visionen om att skogen ska bidra med jobb och tillväxt i hela landet. Norra vill därför understryka vikten av att regeringen verkligen lägger fram en proposition i ärendet. Kärnan i nationella skogsprogrammet bedömer vi är de strategiska förslagen i underlagsrapport nr 3.

Nedan lämnar vi synpunkter på avsnitt som berör strategiska rekommendationer och åtgärdsförslag, samt avsnitt som beskriver målbilder på underlagsrapport nr 1.

Norra vill särskilt lyfta fram åtgärdsförslaget om att utreda artskyddsförordningen och att regeringen ska fortsätta att verka för att säkra enskildas näringsidkares beskattningsneutralitet i relation till andra företagsformer som mycket positiva förslag.

2.3 Målbilder

Arbetsgruppen har formulerat fem målbilder som beskriver en önskad framtid 2030. Målbilderna är;

- Mångbrukade skogar
- Skogen är en självklar motor i landsbygdens utveckling
- Skogens sociala dimensioner värdesätts i hela samhället
- Mer folk i skogen, mer skog i folket – med ömsesidig respekt och ansvar
- "Skogen" genomsyras av hög kompetens, mångfald och jämställdhet.

Norra anser att målbilderna är bra. En förutsättning är att äganderätten respekteras och att samhället säkerställer skogsägarnas drivkrafter och möjligheter till att bedriva ett lönsamt skogsbruk. Frivilliga avtalslösningar bör uppmuntras till skogsägare som upplåter sin skog till allmänna intressen utöver vad en markägare ska behöva tåla, exempelvis för kommersiell verksamhet på skogsägarens egendom.

3.1 Strategisk rekommendation – Lyft och utveckla skogens alla värden

Eftersom förslaget syftar till att lyfta skogens alla sociala värden anser Norra att rubriken i ovanstående rekommendation bör ändras till "Lyft och utveckla skogens alla sociala värden". På så sätt tydliggörs att det rör sig om just sociala värden och inte skogens alla värden. Rubriken är idag missvisande.

3.1.1 Åtgärdsförslag – Kartlägg skogens alla värden

Norra ser inte ett behov av storskalig inventering. Föreningen är även tveksam till om förslaget är rätt utformat och om det är rätt att Boverket adresseras uppdraget. Om en inventering görs är det viktigt att markägare involveras i processen på ett mycket tydligare sätt än vad som anges.

3.1.2 Åtgärdsförslag – Skapa en centrumbildning för mångbrukande av skog

Norra avstyrker åtgärdsförslaget om att skapa en centrumbildning för mångbrukande av skog. Vi anser att detta är en felsatsning av resurserna. Istället bör mångbrukande inkluderas i ordinarie utbildningssystem på ett tydligare sätt.

3.1.3 Åtgärdsförslag – Skapa incitament för ökat mångbruk av skog

Norra ställer sig positiva till förslaget. Privata skogsägare är en garant för ett variationsrikt skogsbruk. Genom att skapa ekonomiska incitament för markägare att t.ex. bedriva alternativa skötselmetoder kan ännu större variation i skogslandskapet uppnås.

3.2 Strategisk rekommendation – Ett kunskapskliv för skogen

Norra ställer sig bakom den strategiska rekommendationen.

3.2.1 Åtgärdsförslag – Vässa forskning, högskola, universitet och yrkesutbildningar

Norra stödjer åtgärdsförslaget

3.2.2 Åtgärdsförslag – Handslag om mer skog i skolan

Norra stödjer åtgärdsförslaget

3.2.3 Åtgärdsförslag – Mer folk i skogen och mer skog i folket

Norra stödjer åtgärdsförslaget

3.3 Strategisk rekommendation – Sätt fart på mångbrukandet av skogen

Norra ser positivt på den strategiska rekommendationen.

3.3.1 Åtgärdsförslag – Skapa arena skogen – regionala utvecklings- och samverkansforum

Norra stödjer förslaget och vill även uppmuntra till att regionala skogsprogram tas fram. Här ser vi att länsstyrelserna kan vara en sammahållande länk och kan ta till vara det positiva arbete som påbörjats inom skogsriket.

3.3.2.1 Åtgärdsförslag – Genomför förslag från den parlamentariska landskommitténs redovisning.

Norra ser mycket positivt på förslaget

3.3.2.2 Åtgärdsförslag – Utred artskyddsförordningen för att säkerställa att den är tillämplig, effektiv och rättssäker

Detta är ett mycket viktigt och positivt förslag som Norra stöttar fullt ut. Förslaget är dessutom i linje med Skogsstyrelsens och Naturvårdsverkets förslag och en förutsättning för att skapa en rättssäker

hantering för skogsbruket. Som artskyddsförordningen är implementerad idag kan i princip allt skogsbruk förbjudas av enskilda tjänstemän utan att det utgår någon ersättning till skogsägaren.

3.3.2.3 Åtgärdsförslag – Gör tillämpningen av strandskyddet mer rättvis över landet

Det måste vara möjligt att bygga vid sjöar och andra attraktiva lägen i Norrland.

3.3.3.1 Åtgärdsförslag – Uppdra till myndigheter och relevanta aktörer med ansvar för tillväxt och företagsutveckling att göra en satsning för skogens mångbruksföretag

Norra stödjer förslaget

3.3.3.2 Åtgärdsförslag – Jobb i skogen för nyanlända och långtidsarbetslösa

Norra har inga särskilda synpunkter på förslaget

3.3.3.3. Åtgärdsförslag – Satsa på digital information

Norra ställer sig mycket positiv till satsningen på digital information och öppna geodata, det skulle underlätta för hela näringen. Norra efterlyser en särskild satsning och att det skrivs in i regleringsbrevens att länsstyrelserna ska tillhandahålla digitala shapefiler över villkorsbeslutens geografiska utbredning för fornlämningar. Det skulle underlätta och minska skadorna på fornlämningar i samband med skogsbruksåtgärder.

3.3.3.4. Åtgärdsförslag – satsning för att stärka nätverk för skogsägande kvinnor

Norra anser inte att förslaget är en politisk fråga, utan ligger i linje med skogsägarföreningarnas verksamhet.

3.3.3.5. Åtgärdsförslag – Trä och design

Norra ställer sig positiv till åtgärdsförslaget att stimulera trä och design.

3.3.3.6. Åtgärdsförslag – Regeringen bör fortsätta att verka för att säkra enskilda näringsidkares beskattningsneutralitet i relation till andra företagsformer.

Norra instämmer i åtgärdsförslaget och vill understryka vikten av att skogskontot blir kvar eftersom intäkter från skogen varierar kraftigt över tid. Förslaget innebär att inga förändringar av dagens regelverk görs. Ur beskattningssynpunkt är det positivt. För att stimulera privata skogsägare att utföra skogsvårdsåtgärder föreslår Norra därtill att det ska vara möjligt att tillämpa ROT/RUT avdrag för skogsvårdsåtgärder och naturvårdande skötsel.

Norras synpunkter på underlagsrapport 2, inom nationellt skogsprogram – Virkesproduktion, övriga ekosystemtjänster och naturens gränser.

Norra har beretts möjlighet att lämna synpunkter på underlagsrapporterna från de fyra arbetsgrupperna i arbetet med ett nationellt skogsprogram för Sverige. Norra anser att arbetsgrupperna generellt har gjort ett mycket bra jobb som kan bidra till att nå visionen om att skogen ska bidra med jobb och tillväxt i hela landet. Norra vill därför understryka vikten av att regeringen verkligen lägger fram en proposition i ärendet. Kärnan i nationella skogsprogrammet bedömer vi är de strategiska förslagen i underlagsrapport nr 3.

Nedan lämnar vi synpunkter på avsnitt som berör strategiska rekommendationer och åtgärdsförslag, samt avsnitt som beskriver målbilder på underlagsrapport nr 2.

Norra vill särskilt lyfta fram åtgärdsförslaget om en översyn av artskyddsförordningen, årliga ersättningar för intrång, vilt och skog i balans, samt en utredning om ett förenklat regelverk som mycket positiva förslag. Tyvärr har arbetsgruppen misslyckats med att hantera frågan om en växande bioekonomi. Vissa förslag riskerar skapa ökad byråkrati för enskilda skogsägare.

4. Målbilder

Arbetsgruppen har formulerat sju målbilder som beskriver en önskad framtid 2040. Målbilderna är;

- Ett varierat brukande av skogen
- Skogen bidrar till en levande landsbygd
- Rik biologisk mångfald i skogen
- Skogen ger förutsättningar för ett biobaserat samhälle
- Skogens ekosystemtjänster är säkerställda
- Ökad kunskap om skogen
- Minskat ekologiskt fotavtryck

En förutsättning för att nå målbilderna är ett aktivt och hållbart skogsbruk. När skogen ägs av ca 330 000 privata skogsägare skapas förutsättningar för ett varierat brukande av skogen.

5.2 Strategisk rekommendation – Effektiv och dynamisk naturvård

Norra ser mycket positivt på den strategiska rekommendationen om en effektiv och dynamisk naturvård. Syftet är att fylla på verktyglådan för naturvård och gör görs mer flexibel. Dessutom ska arbetsätten med dialog och samverkan vidareutvecklas.

5.2.1 Åtgärdsförslag – Mer dynamisk naturvård, DYNA

Norra ser positivt på att Naturvårdsverket och Skogsstyrelsen får i uppdrag att utreda hur arrendebaserade ersättningar kan konstrueras. Föreningen ser även positivt på en förstärkt samverkan mellan skogsnäringen och den ideella naturvården. Norra vill lyfta fram att utredningen om arrendebaserade ersättningar även behöver fokusera på andra typer av intrång, t.ex. ledningsgator. Förslaget med arrendebaserad ersättning bör även kunna tillämpas om myndigheterna utfärdar förbud i enlighet med artskyddsförordningen. Norra vill understryka vikten av att modellen för arrendebaserade ersättningar utgår från ordinarie anslag för naturvård och att man sätter ett tak för hur mycket skog som får undantas från brukande. Kometprogrammet med markägarinitiativ bör vara den huvudsakliga skyddsmodellen för skydd av skog på privat mark. För detta krävs att myndigheterna tar ett steg tillbaka i skyddsarbetet och i nära samarbete med markägarorganisationer marknadsför vilka naturområden som myndigheten är intresserade av att skydda.

5.2.2 Åtgärdsförslag – Nya beskattningsregler för naturvårdsavtal

Norra ser positivt på förslaget att uppdra till skatteverket att utreda hur ersättningar vid naturvårdsavtal och arrendebaserade ersättningar skulle kunna beskattas på ett mer ändamålsenligt förslag. Norra vill även att Skogsstyrelsens och Naturvårdsverket ges i uppdrag att utreda hur ersättningsnivåerna för naturvårdsavtal kan höjas.

5.2.3 Åtgärdsförslag – Ersättningsmarker

Norra ser mycket positivt på förslaget om ersättningsmark. En utökad verktygslåda underlättar naturskyddsarbetet. Många privata skogsägare efterfrågar idag möjlighet att få ersättningsmark vid reservatsbildning.

5.2.4 Åtgärdsförslag – Utveckling av naturvårdande skötsel och restaurering av naturvärden och sociala värden

Norra ser positivt på åtgärdsförslaget. Behovet av naturvårdande skötsel är stort. Det är viktigt att samhället sköter och restaurerar de områden som undantagits från ett aktivt skogsbruk. Politiker bör tänka nytt när det gäller skydd av skog. Framtida etappmål i skogen bör fokusera mer på skötsel och restaurering istället för att undanta stora arealer från ett klimatsmart skogsbruk.

5.3 Strategisk rekommendation – Mer virke inom naturens gränser

Norra ser den strategiska rekommendationen om mer virke inom naturens gränser är en viktig förutsättning för övergången till en biobaserad ekonomi. Norra vill även understryka vikten av en helhetssyn och att regeringen inte genom andra styrmedel, till exempel införande av en kilometerskatt skapar ekonomiska impediment för vissa geografiska regioner. En kilometerskatt skulle innebära att gallringar i nordvästra Sverige blir olönsamma att utföra. GROT (grenar och toppar) blir kvar i skogen redan idag.

5.3.1 Åtgärdsförslag – Bättre och effektivare föryngringar

Norra stödjer åtgärdsförslaget. Förslaget är en del inom sektorsansvaret och kan genomföras utan politisk inblandning.

5.3.2 Åtgärdsförslag – Analyser, riskbedömningar och metoder för produktionshöjande åtgärder inom naturens gränser

Norra ser positivt på produktionshöjande åtgärder i skogen. Det är positivt att Skogsstyrelsen har för avsikt att starta upp en samverkansprocess för skogsproduktion.

5.3.3 Åtgärdsförslag – Mindre skogsskador

Norra stödjer åtgärdsförslaget.

5.3.4 Åtgärdsförslag – Variationsrikt skogsbruk för bättre ekonomi och kvalitet

Norra ser positivt på ett variationsrikt skogsbruk. Men arbetsgruppens förslag på rådgivning för kvalitetsproduktion är fel väg.

För att erhålla variationsrika skogar behövs en skogspolitik som anpassas efter svenska förhållanden, där enskilda skogsägares drivkrafter och engagemang att investera i god skogsvård och miljöhänsyn bejakas. Sveriges skogar ägs till femtio procent av enskilda familjeskogsbrukare. Den stora variationen av skogsägare i landet, med olika förutsättningar och mål för sitt skogsäggande, är en viktig grundpelare för ett variationsrikt skogsbruk.

En förutsättning för ett variationsrikt skogsbruk är också en viltstam i balans med fodertillgången. Ett för högt betetryck i förhållande till fodertillgången leder till att den biologiska mångfalden i skogen missgynnas. Vi tror på mångfalden i brukande och ägande, enskilda kunniga skogsägare är en garanti för det. Trakthyggesbruket är inte omodernt, det utvecklas ständigt. På motsvarande sätt kommer alternativa metoder som hyggesfritt skogsbruk att utvecklas. Valet gör sedan skogsägaren utifrån ekonomi, miljö och risker för stormar och skadeinsekter.

Statliga pekpinnar och lagstiftning är fel väg att gå. Samhället bör istället erbjuda skogsägare incitament för de risker, fördyrade avverkningar och lägre tillväxt som brukandet med alternativa skötselmetoder innebär.

5.3.5 Åtgärdsförslag – Skogsbruket utvecklas mot ökad skonsamhet och mindre förbrukning av fossila bränslen

Norra ser mycket positivt på arbetsgruppens förslag. Satsningar på ny teknik för ökad skonsamhet är ett mycket prioriterat område.

5.3.6 Åtgärdsförslag – Fortsatt fokus på produktivitet och effektivitet

Norra stödjer åtgärdsförslaget

5.3.7 Åtgärdsförslag – Utveckling av metoder för bättre tillvarandetagande av virke

Norra stödjer förslaget.

5.4 Strategisk rekommendation – Balans mellan skogens värden – ekosystemtjänster från ord till handling

Norra tror att den strategiska rekommendationen kan vara lämplig inom vissa utpekade områden, t.ex. biosfärsområden och i vissa kommunala skogar. I övrigt riskerar ett byråkratiskt regelverk byggas upp som förhindrar ett aktivt brukande. Norra ser andra sätt att synliggöra skogens alla ekosystemtjänster. Till exempel genom att synliggöra skogens ekosystemtjänster i markägarens skogsbruksplan. Norra deltar för närvarande i ett forskningsprojekt för hur kulturella ekosystemtjänster kan integreras i den skogliga planeringen.

5.4.1 Åtgärdsförslag – Värdering av ekosystemtjänster

Norra ser stora svårigheter i att på ett objektivt värdera olika ekosystemtjänster. Värderingen riskerar bli en teoretisk produkt som kan slå väldigt fel. Norra avstyrker förslaget.

5.4.2 Åtgärdsförslag – Plattformer för avvägningar mellan ekosystemtjänster

Norra anser inte att plattformar för avvägningar mellan ekosystemtjänster är ett prioriterat förslag. Förslaget är förknippat med stora kostnader och administration.

5.4.3 Åtgärdsförslag – Variationsrikt brukande av skogen

Se 5.3.4

5.4.4 Åtgärdsförslag – Landskapsstrategi för alla ekosystemtjänster

Norra avstyrker förslaget. Se skrivning under den strategiska rekommendationen

5.4.5 Åtgärdsförslag – Utveckla affärsmodeller och ersättning för ekosystemtjänster

Norra stödjer förslaget. Frivilliga avtalslösningar kan vara ett bra sätt att stimulera markägare.

5.4.6 Åtgärdsförslag – Vilt och skog i balans

Norra anser att förslaget är mycket viktigt och positivt. Vilt och skog i balans är en viktig förutsättning för att erhålla ett variationsrikt skogsbruk och vitala skogar.

5.4.7 Åtgärdsförslag – Renskötsel och skogsbruk i samverkan

Familjeskogsbruket har under lång tid och på ett positivt sätt jobbat tillsammans med rennäringen i dialog och samverkan med ömsesidig respekt. Det är viktigt att Skogsstyrelsen ges i uppdrag att kvalitetssäkra renbruksplaner och att planerna görs tillgängliga för skogsbruket för att underlätta planeringen till rennäringen. Norra ser positivt och har varit drivande i att få tillstånd ett arbete för att arbeta fram målbilder om god hänsyn till rennäringen. Arbetet har nyligen startat.

5.5 Strategisk rekommendation – Kunskapslyft för skogen

Norra stödjer den strategiska rekommendationen.

5.5.1 Åtgärdsförslag – Förstärkt finansiering av tillämpad forskning och innovation

Norra ser mycket positivt på förslaget

5.5.2 Åtgärdsförslag – Säkra och utveckla skogliga forsknings- och utbildningsmiljöer

Norra ställer sig positiv till åtgärdsförslaget

5.5.3 Åtgärdsförslag – Riktad satsning på breddad kompetensutveckling för skogsbrukets aktörer

Norra har inga invändningar på förslaget.

5.5.4 Åtgärdsförslag – Utveckla skogen i skolan

Norra ser mycket positivt på förslaget. Kunskapen om skog och skogsbruk behöver förbättras på alla nivåer. Att utveckla konceptet med skogen i skolan är rätt väg.

5.5.5 Åtgärdsförslag – Sammanställning över åtgärder med koppling till forskning och kunskapsutveckling

Norra har inga synpunkter på förslaget

5.6 Strategisk rekommendation – Styrning mot svenska modellen för brukande av skog

Norra ser mycket positivt på förslaget och vill understryka att dagens skogspolitik är utformad utifrån en ägarstruktur där 330 000 enskilda skogsägare äger hälften av skogsmarken. Ägarstrukturen innebär att genomförandet av skogspolitikerna är beroende av skogsägarnas drivkrafter. Grunden för dessa drivkrafter är frihet under ansvar och en stark äganderätt.

Systemtillsyn enligt skogsvårdslagen är vare sig förenligt med en tydligt definierad äganderätt, eller med skogspolitikens grundprincip om frihet under ansvar respektive princip om sektorsansvar. Norra anser att införande av systemtillsyn enligt skogsvårdslagen driver utvecklingen i en riktning som inte har stöd i nuvarande skogspolitik. Om staten genom tvingande lagstiftning omfördelar ansvar för markanvändningen från skogsmarkens ägare till någon annan, så innebär det i praktiken en äganderättsförskjutning. Att införa begreppet verksamhetsutövare i skogsvårdslagstiftningen medför att ansvaret för fullgörandet blir oförutsägbart och rättsosäkert. En sådan tvingande omfördelning av ansvar utanför skogsägarens rådighet, är inte heller förenlig med skogspolitikens bärande princip om frihet under ansvar.

Åtgärdsförslag 5.6.1 – Utredning för styrmedel för landskapsstrategier

Norra vill poängtera vikten av att förslaget inte får leda till en storskalig landskapsplanering hos myndigheter utan att markägarnas intentioner och drivkrafter beaktas. Eftersom förslaget riskerar innebära ytterligare byråkrati och restriktioner för skogsägare att bruka sin skog avstyrker Norra förslaget.

Åtgärdsförslag 5.6.2 – Utredning om förenklat regelverk

Norra ser mycket positivt på att förenkla regelverket. Skogsstyrelsen har i flera regleringsbrev under senare år haft i uppgift att förenkla regelverket. Myndigheten har dock inte lyssnat på skogsbrukets önskemål om kortare tid för avverkningsanmälningar och korta handläggningstiden från dagens sex veckor. I Finland är motsvarande handläggningstid tio dagar.

Åtgärdsförslag 5.6.3 – Utredning av artskyddsförordningen

Norra tillstyrker förslaget. En översyn av artskyddsförordningen är ett mycket viktigt och prioriterat förslag. Även Naturvårdsverket och Skogsstyrelsen har föreslagit att förordningen utreds. Det är viktigt att lagen ändras så att den blir förutsägbar, effektiv och rättssäker.

Åtgärdsförslag 5.6.4 – Utredning av mål om produktion

Norra ser positivt på ett mål för produktion. Produktionsfrågorna har under lång tid kommit i skuggan av miljöfrågorna. Ett politiskt formulerat mål ger en större tyngd i produktionsfrågorna som är viktiga för klimatet och i omställningen till ett biobaserat samhälle.

Åtgärdsförslag 5.6.5 – Kunskapsunderlag för skydd av skog

Norra anser att gruppen inte enbart ska bestå av naturvårdsforskare. Vi behöver fokusera mer på skötsel och restaurering istället för att undanta mer skog från aktivt brukande (se även 5.2.4) Gruppen behöver kompletteras med fler kompetenser än naturvårdsforskare. Nationalekonomer och forskare specialiserade på klimat behöver också finnas med i gruppen.

N2015-2214/SK

n.registrator@regeringskansliet.se

Regeringskansliet

Näringsdepartementet

Skog och klimatenheten

Norra Skogsägarnas synpunkter på underlagsrapport 3, inom nationellt skogsprogram – Främjandet av biobaserade produkter och energi, smarta transporter, en skogsindustri i världsklass och ökad export.

Norra har beretts möjlighet att lämna synpunkter på underlagsrapporterna från de fyra arbetsgrupperna inom arbetet med ett nationellt skogsprogram för Sverige. Norra anser att arbetsgrupperna generellt har gjort ett mycket bra jobb som kan bidra till att nå regeringens vision om att skogen ska bidra med jobb och tillväxt i hela landet. Norra vill därför understryka vikten av att regeringen lägger fram förslagen i en proposition till våren. Kärnan i nationella skogsprogrammet bedömer vi är de strategiska förslagen i underlagsrapport nr 3.

Nedan lämnar vi synpunkter på avsnitt som berör strategiska rekommendationer och åtgärdsförslag, samt avsnitt som beskriver målbilder i underlagsrapport nr 3.

Norra vill särskilt lyfta fram åtgärdsförslaget om ett samhällskontrakt för bioekonomi, satsningar på en väl fungerande infrastruktur, näringspolitik för stärkt konkurrenskraft och skapa en gemensam svensk kommunikationsplattform.

3. Målbilder 2030

Målbilderna uttrycker hur arbetsgruppen vill att framtiden blir fram till 2030. Arbetsgruppen lyfter fram grundläggande förutsättningar som attraktionskraft, konkurrenskraftiga villkor, samarbete och samverkan. Att en växande bioekonomi löser samhällsutmaningar. I avsnitt 4 har arbetsgruppen även på ett föredömligt sätt lyft fram styrkor och svagheter. Norra ser mycket positivt på målbilderna som arbetsgruppen formulerat.

5 Strategisk rekommendation och åtgärdsförslag

Arbetsgruppen betonar att grundläggande för rekommendationerna är att skogspolitikens frihet under ansvar, äganderätten och näringsfriheten ligger fast.

5.1 Strategisk rekommendation – Samhällskontrakt för en växande bioekonomi

Norra vill särskilt lyfta fram den strategiska rekommendationen och åtgärdsförslaget om ett samhällskontrakt för en växande bioekonomi som mycket positivt.

Åtgärdsförslag 5.1.1 – Samhällskontrakt för en växande bioekonomi

Åtgärdsförslaget innebär ett tydligt ställningstagande för omställning till bioekonomi. Norra anser att detta samhällskontrakt utgör kärnan i hela skogsprogrammet.

5.2 Strategisk rekommendation – Stärka grundläggande tillgångar

Norra ställer sig bakom den strategiska rekommendationen och stödjer åtgärdsförslagen som strategin rymmer. Åtgärdsförslagen om att trygga tillgången till råvara samt säkerställa en väl fungerande infrastruktur ser vi som särskilt positiva.

5.3 Strategisk rekommendation – Möjliggöra övergång till bioekonomi

Norra ser mycket positivt på den strategiska rekommendationen och de åtgärdsförslag som strategin rymmer. Åtgärdsförslagen om en näringspolitik för stärkt konkurrenskraft, samt stimulera urbant träbyggande ser vi som särskilt positiva.

5.4 Strategisk rekommendation – Genomförandet av ett nationellt skogsprogram inom ett bioekonomiskt ramverk

Norra ser mycket positivt på den strategiska rekommendationen och åtgärdsförslaget om att genomföra ett nationellt skogsprogram inom ett bioekonomiskt ramverk.

Norra Skogsägarnas synpunkter på underlagsrapport 4, inom nationellt skogsprogram – Internationella skogsfrågor.

Norra har beretts möjlighet att lämna synpunkter på underlagsrapporterna från de fyra arbetsgrupperna inom arbetet med ett nationellt skogsprogram för Sverige. Norra anser att arbetsgrupperna generellt har gjort ett mycket bra jobb som kan bidra till att nå regeringens vision om att skogen ska bidra med jobb och tillväxt i hela landet. Norra vill därför understryka vikten av att regeringen verkligen lägger fram förslagen i en proposition till våren. Kärnan i nationella skogsprogrammet bedömer vi är de strategiska förslagen i underlagsrapport nr 3.

Nedan lämnar vi synpunkter på avsnitt som berör strategiska rekommendationer och åtgärdsförslag, samt avsnitt som beskriver målbilder på underlagsrapport nr 4.

Norra vill särskilt lyfta fram åtgärdsförslaget om att etablera skogen som en profilfråga i svensk utrikespolitik, främja export och handel i skogsnäringen och stärkt innovation och hållbar konsumtion av skogsbaserade produkter och tjänster.

3 Målbilder

Arbetsgruppen har definierat två övergripande målbilder för skogsprogrammets internationella dimension och uttrycker hur arbetsgruppen vill att framtiden utvecklas fram till 2030.

- Sverige är ett föregångsland inom hållbart skogsbruk och samhällsutveckling
- Sverige leder utvecklingen av bioekonomi och skogsbaserade hållbara produkter och tjänster

Norra stödjer och ser mycket positivt på arbetsgruppens målbilder.

5.1 Strategisk rekommendation – Prioritera skog i svensk utrikespolitik

Norra ser mycket positivt på den strategiska rekommendationen och ställer sig positiva till förslaget om att etablera skogen som en profilfråga i svensk utrikespolitik.

5.2 Strategisk rekommendation – Internationalisera utbildning, forskning, fortbildning och näringsliv

Norra ställer sig bakom den strategiska rekommendationen och de åtgärdsförslag rekommendationen rymmer.

5.2 Strategisk rekommendation – Integrera främjandet

Norra ställer sig bakom den strategiska rekommendationen och åtgärdsförslagen. Norra vill särskilt lyfta fram åtgärdsförslaget om att främja export och handel i skogsärningen som mycket positivt.

5.4 Strategisk rekommendation – Stärka proaktivitet, flexibilitet, och samordning i internationella skogsfrågor

Norra ställer sig bakom den strategiska rekommendationen och är positiva till åtgärdsförslaget om att inrätta en organisation för internationella skogsfrågor.

Jonas Eriksson, medlemschef

Elin Swartling, medlemsstrateg

Torgny Hardselius, styrelseordförande